

LIBERTATEA DE CONȘTIINȚĂ ȘI ORGANIZAREA ASOCIAȚIEI STUDENȚILOR BAPTIȘTI DIN ROMÂNIA (1927-1947)

Drd. Emanuel JURCOI

Universitatea Aurel-Vlaicu din Arad, Romania

emanuel_jurcoi@yahoo.com

Abstract: Freedom of Conscience and Organization of the Association of Baptist Students from Romania (1927-1947).

The Romanian Baptist Students Association was founded in 1927 and we have the latest information about an event organized by the association since 1945. In 1948 we know that any denominational youth organization was banned by the communist state. This paper deals with the organization of this cultic entity. In other words, I will address the legitimacy of organizing such an association as the Baptist Youth Union in Romania already exists, but I will also deal with the A.S.B.R. Today we know the following meetings: 1927 in Curtici, 1928 in Arad, 1929 in Șiria, 1930 in Oradea, 1931 in Șega-Arad, 1934 in Bucharest, 1936 in Pârneava-Arad and 1945 in Lipova. Congresses were held annually, which meant changing the organization's leadership often. Some of the names of the leaders of this association have been preserved to this day, others have been lost in the mists of history and may come to light in the years to come. In this article I will deal with a special topic as this information is exposed almost exclusively. The status of the organization voted in 1931 was preserved and was briefly described in the text allocated to the congress of that year. The impact of the organization is a subchapter instead of conclusions. In this place, the impact on the students' lives was pursued through the material support of some of them as well as the impact within the Baptist churches in which they were active.

Keywords: *students, organization, congresses, regulation, impact.*

Introducere

Libertatea de conștiință și libertatea religioasă se poate observa la elevii și studenții bapțiști români din perioada interbelică în faptul că au putut

să se organizeze, dar și să se manifeste în domeniul cultural și religios. Un alt aspect deosebit este accesul pe care aceștia l-au avut de a studia în școli orice domeniu. Desigur că au existat diverse șicane și cazuri neplăcute, dar în mare parte bapțiștii s-au bucurat de accesul la educație. În comparație cu regimul comunist ce a urmat este clar o perioadă mai diferită. Imago Dei este un concept care a fost interpretat și referitor la capacitatea omului de a gândi și de a cuvânta spre deosebire de restul creației.

Astfel, bapțiștii români au luptat contra analfabetismului încă de la începuturile mișcării prin faptul că au hotărât să nu căsătorească și să nu boteze pe nimeni care nu știe să citească. Primul intelectual bapțist român este considerat învățătorul de la Aciuța – Georgiu Slăvu. El a fost educat la Preparandia din Arad și angajat mai apoi ca învățător confesional până când s-a convertit. Apoi, merită menționați bapțiști care au terminat Facultatea de Drept Administrativ din Cluj – Ioan Popa care a devenit notar la Șiria, Gheorghe Șimonca, absolvent în Drept la Cluj care a devenit avocat în Oradea. Dumitru Sida considera perioada antebelică o perioadă embrionară a bapțismului când nu aveau atâtea drepturi și posibilități pentru educație, dar el considera că vremurile s-au schimbat și bapțiștii interbelici aveau deja niște vârfuluri în domeniul intelectual. Astfel, tineretul bapțist român din perioada interbelică s-a organizat în jurul a două entități: Uniunea Tineretului Bapțist din România (U.T.B.R.) și respectiv Asociația Studenților Bapțiști din România (A.S.B.R.). UTBR a fost înființată în 1925, iar ASBR a fost fondată în 9 septembrie 1928 la Arad cu 33 membri.¹ Fondarea acestei entități cultice corespunde cu anul în care Cultul Bapțist a fost recunoscut de Statul Român prin Legea Cultelor din anul 1928.

În acest articol voi trata un subiect mai aparte întrucât informațiile acestea sunt expuse aproape în exclusivitate. Câteva referiri răsfirate, incomplete și uneori inexacte au fost incluse în textele publicate de Alexa Popovici² și Livius Ban.³ Lucrarea va trata legitimitatea, congresele, statutul și impactul organizației.

---

1 Dumitru N. Sida, „Organizațiunea A.S.B. Și rolul ei de colaborare la înfăptuirea U.T.B.R.”, în *Revista Glasul Tineretului Bapțist*, An VI, nr. 1-2, februarie 1930, p. 6.

2 Alexa Popovici, „Istoria bapțiștilor din România 1856-1989”, Oradea, Făclia, 2007, pp. 344, 704-705.

3 Livius Ban, „De la ruină la glorie”, Arad, Carmel Print, 2004, pp. 168-169, 251-252.

Legitimitatea unei alte organizații cu tineri bapțiști

Prima inițiativă a avut loc la Curtici în 7 august 1927 când 18 studenți și elevi bapțiști s-au hotărât să înființeze o astfel de organizație.⁴ În 5 august 1929 erau deja 67 de membri și au organizat Adunarea Generală la Șiria, jud. Arad.⁵ În 28 noiembrie 1929 la Buteni în cadrul UTBR erau 88 de membri în această Asociație.

În referatul lui Dumitru Sida prezentat în conferința anuală a UTBR de la Buteni din anul 1929, el expune în calitate de secretar general al A.S.B.R. legitimitatea fondării acestei instituții a tineretului intelectual bapțist. Astfel el considera că nevoile sufletești ale bapțiștilor s-au multiplicat față de starea embrionară a bapțiștilor din vremurile trecute, de asemenea accesul bapțiștilor în rândul intelectualilor era cu neputință în trecut și astfel nu prea erau bapțiști cu pregătire superioară. De asemenea, legile țării s-au mai schimbat și astfel s-au deschis noi orizonturi. Scopurile asociației erau să servească pătura intelectualilor bapțiști educați mai ales după perioada războiului. Scopul Asociației este structurat în 8 puncte care se rezumă la crearea unui cadru spiritual pentru tinerii bapțiști intelectuali, sprijinirea morală și materială a tinerilor bapțiști intelectuali năpăstuiți, identificarea și valorificarea talentelor în cadrul bisericii, evanghelizarea intelectualilor, să devină asociația o resursă pentru biserică în găsirea unor probleme vitale, lupta pentru îmbogățirea literaturii bapțiste, să găsească mijloacele pentru ridicarea nivelului cultural al credincioșilor bapțiști.⁶ Interesant este că în statutul din anul 1931 rămân doar 7 din cele 8 scopuri enumerate de Dumitru Sida în anul 1929. Deși este posibil să se fi păstrat în practică identificarea și valorificarea talentelor în cadrul bisericii, acest scop nu se regăsește în statutul din anul 1931. Episcopul Grigore Comșa preia acest raport pentru a-și susține afirmația că bapțiștii sunt needucați, iar conducătorii lor aveau clase puține.⁷

4 Dumitru N. Sida, „Organizațiunea A.S.B. Și rolul ei de colaborare la înfăptuirea U.T.B.R”, în *Revista Glasul Tineretului Baptist*, An VI, nr. 1-2, februarie 1930, p. 6.

5 *Revista Glasul Tineretului Baptist*, An V, nr. 8, august 1929, pp. 5-7.

6 Dumitru N. Sida, „Organizațiunea A.S.B. și rolul ei de colaborare la înfăptuirea idealurilor U.T.B.R”, în *Revista Glasul Tineretului Baptist*, An VI, nr. 1-2, februarie 1930, pp. 5-7; vezi și Livius Ban, *Op. cit.*, 2004, pp. 168-169, 183, 251-252.

7 Dr. Grigorie Comșa, „Cheia sectelor religioase din România”, în *Biserica și Școala*, An LIV, nr. 37, 14 septembrie 1930, Arad, pp. 1-2.

Congresele A.S.B.R.

Prima inițiativă a avut loc la Curtici în 7 august 1927 când 18 studenți și elevi bapțiști s-au hotărât să înființeze o astfel de organizație.⁸ ASBR a fost fondată în 9 septembrie 1928 la Arad cu 33 membri.⁹ Practic în fiecare an aveau loc alegerile de comitet ceea ce face aproape din fiecare întâlnire un Congres. Astăzi cunoaștem următoarele întâlniri: 1927 la Curtici, 1928 la Arad, 1929 la Șiria, 1930 la Oradea, 1931 la Șega-Arad, 1934 la București, 1936 la Pârneava-Arad și 1945 la Lipova. Ioan Cocuț în Îndrumătorul societăților tineretului bapțist redă ASBR ca un departament al UTBR. Chiar este evidențiat ca cea mai frumoasă ramură a UTBR. Totuși, această realitate se pare că a fost valabilă doar până în anul 1931.

Congres I – Inițiativa din 7 august 1927 – Curtici

În 7 august 1927 s-au adunat pentru sărbătorire și mulțumire toți frații din județul Arad care au absolvit școala secundară. Cu această ocazie au fost prezenți mulți elevi și studenți care studiau la diverse școli și facultăți. Unii chiar au venit din locuri mai depărtate. Primele două ore ale serbării, de la 14:00-16:00 au fost conduse de Florea Drăgan. Cunoaștem că mama acestuia, Saveta Drăgan, a murit la Șepreuș în 11 august 1928. El a citit pasajul din Eclesiastul 12:1, iar apoi au urmat mai multe cuvântări: Toma Slev – Educația tineretului și rolul lui în biserică; Ioan Dan – Datoria noastră față de tineretul școlar; A doua parte a serbării de la 18:00-20:00 a fost condusă de Gheorghe Ciosescu care a citit textul din Iacov 1, iar apoi s-au prezentat următoarele lucrări: Ioan Socaciu – Religie, știință, biserică și școală iar Gheorghe Ciosescu despre Bapțiștii și statul. Frații Covaci din Oradea au pregătit două momente la orgă și vioară.

În această zi au mai fost organizate două întâlniri de la 11:00-13:00 și de la 21:00-22:30. Acestea au fost deschise de pastorul Ioan Ungureanu și prezidate de Ioan Socaciu. La aceste evenimente au participat elevi și studenți care au hotărât să se înființeze o asociație cu numele: CERCUL STUDENȚILOR BAPȚIȘTI. Astfel s-a format un comitet provizoriu din 13 persoane care să reprezinte toate provinciile din țară care la rândul

8 Dumitru N. Sida, „Organizațiunea A.S.B. Și rolul ei de colaborare la înfăptuirea U.T.B.R.”, în Revista *Glasul Tineretului Baptist*, An VI, nr. 1-2, februarie 1930, p. 6.

9 Dumitru N. Sida, „Organizațiunea A.S.B. Și rolul ei de colaborare la înfăptuirea U.T.B.R.”, în Revista *Glasul Tineretului Baptist*, An VI, nr. 1-2, februarie 1930, p. 6.

lor să poată lua contactul cu studenții și elevii din zona lor. Președinte – Florea Drăgan, vicepreședinte – Gheorghe Ciosescu, secretar – Ioan Moldova, casier – Victor Covaci. Apelul de înscriere a fost publicat și în revista cultului. Au fost provocați toți studenții, toți elevii școlilor superioare și pe cei care au absolvit 4 clase secundare, dar și cei care au terminat studiile și au o carieră în acel domeniu, să se înscrie în această asociație. Toți elevii înscriși vor fi considerați membri activi, iar cei care au terminat studiile se vor încadra la membrii onorifici. Înscrierea se putea face la secretarul Ioan Moldovan din Caporal Alexa, iar taxa de înscriere de 20 lei precum și taxa trimestrială de 20 lei se putea plăti la casierul Victor Covaci în str. Berzei 29 din București.¹⁰

Congres III – 4-7 august 1929 – Țiria

În 4-7 august 1929 erau deja 67 de membri și au organizat Adunarea Generală la Țiria, jud. Arad. Această întâlnire a serbat și împlinirea a doi ani de la înființarea ASBR. În raportul oferit cu această ocazie se amintește de anumite impedimente pentru dezvoltarea și rodirea organizației *În acești doi ani, organizația noastră a trecut prin stadii foarte critice, datorită unor împrejurări neprielnice funcționării ei normale.* Întâlnirea a debutat într-o zi de duminică cu o oră de rugăciune condusă de Teodor Dârlea de la 8:30-9:30, apoi pastorul bisericilor baptiste din Țiria și Covăsînț – Avram Bălgrădeanu, le-a adresat un salut de *Bun Venit!* Serviciul religios 9:30-11:30 a fost condus de Gheorghe Ciosescu și Florea Drăgan. După-masa s-a organizat un program de evanghelizare condus de Ioan Dan și Dumitru Sida. Seara de la 21:00-23:00 a avut loc un timp festiv condus de Florea Drăgan.

În ziua de luni – 5 august 1929, Adunarea Generală desfășurată între orele 9:00-13:30 a fost într-o perfectă armonie. În acest timp s-au prezentat rapoartele și descărcarea de gestiune. Noua conducere a ASBR a fost următoarea: președinte – Gheorghe Ciosescu, vicepreședinte – Gheorghe Crișan, secretar general – Sida Dumitru, secretară – Anuța Costin, iar casier Kovaci Victor. Au fost aleși și 2 cenzori și 4 membri ale căror nume nu sunt menționate. După acest timp s-a organizat o excursie la ruinele cetății Țiria, iar seara au călătorit toți cu tramvaiul electric până la Covăsînț. Acolo s-a desfășurat un program religios condus de Gheorghe Ciosescu și Ioan Dan până la ora 23:30. Covăsânțul era slujit de același păstor Avram Bălgrădeanu, dar de asemenea era biserica în care a crescut Dumitru Sida.

10 Revista *Farul Mântuirii*, An VIII, nr. 19, 20 octombrie 1927, pp. 7-8.

Marti – 6 august 1929 s-a organizat o călătorie la cimitirul din Sâmbăteni pentru a cinsti memoria lui D.N.Comoșan, un student de la Cluj. La înmormântarea acestui coleg al lor care a murit în primăvara aceluiași an au participat mai mulți ortodocși chiar și profesorul Ioan Lupaș. După cuvântarea emoționată a președintelui a cântat trei piese muzicale corul ASBR. După masa s-a organizat un timp de evanghelizare la biserica din Sâmbăteni. Iar în ultima zi, 7 august 1929 grupul de studenți a vizitat Radna și cetatea de la Șoimoș. Astfel de la gara din Radna fiecare s-a îndreptat spre casă.¹¹

Congres IV – 15-18 august 1930 – Oradea

Adunarea Generală a ASBR s-a desfășurat la **Oradea** în anul 1930, iar atunci s-a decis elaborarea unui statut al organizației și alegerea conducerii studenților baptiști. Congresul de la Biserica Baptistă Maghiară din Oradea a fost organizat în perioada **15-18 august 1930** când s-a adunat *tinerimea studioasă în capitala Bihariei*.¹² Tinerii din toate colțurile țării ajungeau în gara din Oradea unde erau așteptați și repartizați pentru cazare în familiile baptiștilor. Această primă zi era destinată cunoașterii orașului, iar comitetul asociației s-a întâlnit seara la ora 20:00 pentru a planifica Adunarea Generală.

Ziua lucrărilor congresului a început la 9:30 cu un timp de rugăciune condus de Teodor Dârlea. La ora 10:00 președintele Ciosescu deschide ședința cu rugăciune și o cântare comună și formarea biroului de zi: președinte de ședință Ioan Dan, secretari de ședință: Selegean și Fibia Popovici iar numărători de voturi: T. Drăgan¹³ și P. Truță. Timpul de dimineață între 10:00 și 13:00 condus de Ioan Dan a fost dedicat în mare parte proiectului de statut și votării acestuia pe articole. Apoi după pauza de la 13:00-15:00 ședința de la 15:00-19:00 a fost presădată de Pertu Balc. S-a continuat cu aprobarea statutului, apoi s-au discutat așa numitele cereri de studii considerate extrem de importante pentru ASBR. După prezentarea rapoartelor și descărcarea de gestiune a urmat alegerea noului comitet: președinte – Gheorghe Ciosescu, vicepreședinte – Petru Truța, secretar – Teodor Dârlea, casier – Iosif Cicortaș, controlori – E. Haidu, A. Costin și A.

11 Revista *Glasul Tineretului Baptist*, An V, nr. 8, august 1929, pp. 5-7.

12 Livius Ban scrie Craiova în loc de Oradea iar Ilie Pop preia această eroare în monografia sa despre Biserica Golgota din București, mai exact în biografia lui Petru Belicov.

13 Cel mai probabil se referă la Florea Drăgan.

Balc, membri în comitet – fr. Selegean, Fibia Popovici, membri supleanți – Petru Belicov și Lidia Sezonov.

Ziua s-a încheiat cu o șezătoare culturală ce se dorea a fi model pentru orice cerc de studii. Acest eveniment s-a organizat în sala culturală a orfelinatului baptist maghiar. Această șezătoare a fost condusă de Gheorghe Cioescu, iar Dumitru Sida a conferențiat pe tema *Rolul religiei în evoluția vieții sociale*. Anuța Costin, Fl. Pop și Fibia Popovici au recitat poezii, iar orchestra dirijată de V. Covaci a adus o contribuție importantă la acest moment artistic al serbării.

A treia zi, era duminica din 17 august 1930 când s-a organizat dimineața o evanghelizare bazată pe textul Chemarea lui Levi. Mesajele au fost predicate de Teodor Dârlea și Dumitru Sida. De la 15:30 s-au făcut repetițiile corului ASBR, dar s-au tratat și unele aspecte nediscutate în ziua de sâmbătă, iar seara de la 18:00-21:00 a avut loc un program religios festiv condus de Gheorghe Cioescu din Psalmul 60:1-4, dar și alte cuvântări, poezii, solo-uri, duete și coruri.

În a patra zi s-a planificat o zi de excursie atât la Băile Episcopiei cât și la Băile Felix. Pe un câmp sub cerul liber s-au organizat diverse jocuri, iar tinerii aveau ocazia de a se cunoaște între ei. După acest timp petrecut la 10 km de Oradea fiecare s-au întors în gara orașului și s-au îndreptat spre casă.¹⁴ Tot în această întrunire s-a stabilit următoarea întâlnire a Asociației din anul 1931 la Cluj.

Congres V – 1931 – Șega

Totuși Adunarea generală ASBR a avut loc la Șega – Arad în anul 1931 și a fost prezidat de Toma Slev care a propus ieșirea ASBR din cadrul Uniunii pe motiv că aceasta face propagandă națională, iar unii din tinerii maghiari precum Covaci Victor s-a simțit nedreptățit, nevalorificat la Conferința Regională din 2-5 octombrie 1930 la Arad.¹⁵ În cadrul acestui congres s-a votat și un statut al ASBR¹⁶

Cunoaștem astăzi un statut care a fost discutat, analizat și chiar votat în întregime de Adunarea Generală a ASBR întrunită în anul 1930 la

14 Gheorghe Cioescu, „Congresul Asociației Bapțiștilor trimis la Oradea în 15-18 aug. a.c.” în *Revista Glasul Tineretului Baptist*, An VI, nr. 9, septembrie 1930, pp. 4-8.

15 Arhiva Arhiepiscopiei Ortodoxe din Arad, Fond Ioan Ungureanu, Dosar 8, nr. imagine 120842.

16 Arhiva Arhiepiscopiei Ortodoxe din Arad, Fond Ioan Ungureanu, Dosar 8, *Statutul ASBR votat în 15 august 1931 la Șega Arad*.

Oradea. Totuși nu s-a păstrat acel document. Un alt statut însă care a fost prezentat de Toma Slev în anul 1931 la Șega și votat de Adunarea Generală a ASBR.

De ce a mai fost nevoie de votarea unui alt statut în anul 1931 la Șega dacă în anul 1930 la Oradea s-a votat deja unul? Deoarece până la 15 august 1931 ASBR a fost un departament al UTBR, iar din acea zi s-a hotărât oficial ieșirea organizației din Uniunea Tineretului Baptist din România și implicit din cadrul Uniunii Bisericilor Baptiste din România. Motivația expusă a fost legată de drumul supernaționalismului pe care a mers UBBR-ul la Conferința Regională Sud-Est Europeană din 2-5 octombrie 1930 de la Arad.

Câteva caracteristici fundamentale ale celui de-al doilea statut al ASBR voi încerca să le prezint în continuare. Statutul din 1931 are 6 capitole și 30 de articole. Capitolele sunt următoarele: 1. Numele, sediul și scopul organizației; 2. Despre membri; 3. Adunarea Generală; 4. Comitetul de administrație; 5. Despre Fonduri și 6. Chestiuni finale.

Un aspect deosebit de interesant la acest statut este articolul 18 aliniat C – prin care se păstrează ca un reprezentant al UTBR și unul al UBBR să fie membri în comitetul organizației. Comitetul de conducere era ales de Adunarea Generală în fiecare an.

Congresele VI–VIII – 1933, 1934 și 1935

Chiar dacă nu avem detalii despre următorul Congres al ASBR cunoaștem după statut faptul că trebuia să aibă loc în 1933. Din acest an s-a păstrat o poză cu ASBR prin intermediul lui Alexa Popovici.¹⁷ Aceași poză este păstrată cu mențiunea 15-16 octombrie 1934 la București. În această poză sunt: Toma Slev și Gheorghe Ciosescu chiar în fața grupului, iar pe rândul din spate Constantin Adorian, Petru Truța în stânga lui și Lucașa Sezonov în dreapta sa. În stânga lui Petru Truța este Ioan Cocuț, iar în fața lui Petru Truța este Earle Hester. În anul 1935 s-a anunțat a fi al VIII-lea congres al ASBR organizat în 28-29 septembrie 1935 la București. Secretarul pare a fi fost Petru Truța. Sosirea membrilor trebuia să fie în str. Berzei nr 29 la Seminarul Teologic Baptist. Sâmbătă la ora 10:00 s-a planificat o oră de rugăciune, iar mai apoi desfășurarea lucrărilor congresului. În ziua de duminică se planifica un program grandios, iar pentru ziua de luni o excursie

---

17 Alexa Popovici, op.cit. (2007), p. 344.

în București și împrejurul capitalei. În anunț se menționa de o situație de impas a ASBR și s-au planificat hotărâri importante *menite să schimbe simțitor programul nostru*.¹⁸ Congresul de la București s-a organizat și cu ocazia desfășurării Conferinței pentru organizarea Congresului de unificare ale celor două culte baptiste din România.¹⁹

Congres IX – 29-31 august 1936 – Pârneava-Arad

În 29 august 1936 a avut loc o altă Adunare Generală a Asociației Studenților Bapțiști din România. El a fost organizat la Arad. În ziua de sâmbătă a avut loc partea administrativă și electivă a Congresului, duminică dimineața studenții au fost răspândiți prin diverse biserici, iar după-masa s-a organizat un serviciu religios special la biserica baptistă Pârneava. În ultima zi, luni 31 august 1936 toți membrii și musafirii au avut parte de o excursie pe malul Mureșului.

Noua conducere a asociației a fost: Ioan Burza: președinte, Veturia Pușcașiu: secretară, Nicolae Bulzan – casier, Emanuel Sezonov și Pavel Neamțu – cenzori, Florea Drăgan – administrator al fondului asociației.

Astfel, în 30 august 1936 biserica din Pârneava a avut parte de o serbare religioasă condusă de Burza Ioan cel care a și fost reales în poziția de președinte al Asociației ASBR. Programul divin a fost îmbogățit de cântecele executate de corul bisericii din Șega și fanfara din Sederhat. Predicatorii ce au avut un mesaj cu această ocazie au fost: Petru Truța, Pavel Neamțu, Florea Drăgan și păstorul bisericii din loc, Ioan Cocuț.²⁰

Congresul din 1945

În anul 1945 a avut loc o inițiativă de reorganizare la Lipova, jud. Arad cu Nicolae Precupaș. Au fost prezenți 300 de studenți.²¹ Nu cunoaștem mai multe date despre organizarea studenților bapțiști din această perioadă însă perioada comunistă a însemnat clar un regres pentru formarea intelectuală a mișcării baptiste. La fel ca orice altă organizare sau manifestare a tineretului intelectual confesional a fost interzisă din anul 1948 pe motiv că doar statul este cel care poate crea un astfel de cadru. Alexa Popovici menționa faptul că programul religios înainte de predică este un fel de conver-

18 Revista *Farul Creștin*, An III, nr. 18, 15 septembrie 1935, p. 7.

19 Revista *Farul Creștin*, An III, nr. 20, 15 octombrie 1935, pp. 3-4.

20 Ioan Burza, „Congresul Asociației Studenților Bapțiști” în Revista *Farul Creștin*, An IV, nr. 19, 1 oct. 1936, p. 8.

21 Alexa Popovici, op.cit. (2007), pp. 704-705.

tire a acestor manifestări intelectuale. Recitarea de poezii, duete, solo-uri, corurile și orchestrele erau momentele cele mai potrivite pentru astfel de manifestări artistice, religioase. Handra Sima își amintește de faptul că erau numiți: prolii și culții. Prolii erau proletarii – membri ai UTBR iar culții erau numiți membri ASBR.

Membri A.S.B.R.

Statutul din 1931 menționează că pot exista membri onorifici, ordinari și extraordinari. Acei care nu sunt intelectuali, dar vor să sprijine această asociație se numesc membri extraordinari. Cei care au terminat studiile și urmează o carieră sunt numiți membri onorifici, iar cei care erau la acel moment elevi și studenți se numeau membri ordinari sau activi. Membrii organizației au crescut de la cei 18 inițiatori la Curtici în 1927 la 33 membri când s-a înființat oficial la Arad în anul 1928 la 67 de membri la Șiria în anul 5 august 1929, apoi la 88 de membri la Buteni în 28 noiembrie 1929, iar în 1946 organizația avea înscriși 300 de membri. Între aceste numere de membri au fost identificați următorii: în 1927 identificăm 9 membri Toma Slev, Ioan Socaciu, Ioan Dan, Gheorghe Ciosescu, Florea Drăgan, frații Kovaci, Ioan Moldovan și Florica Peștenariu; în 1928-1929 identificăm 4 persoane din 33-67 de membri: Crișan Gheorghe, Dumitru N. Sida, Anuța Costin, Kovaci Victor. În anul 1930 mai identificăm 9 membri pe Truța Petru, Dârlea Teodor, Iosif Cicortaș, E. Haidu, Alexandru Balc, Selegean, Fibia Popovici, P. Belicov și Lidia Sezonov. Apoi în anul 1936 mai identificăm 5 membri pe Ioan Burza, Veturia Pușcașu, Nicolae Bulzan, Emanuel Sezonov și Pavel Neamțu. În anul 1946 mai aflăm un nume Nicolae Precupaș. În total 28 de persoane. Cel mai probabil aceștia erau membri onorifici, iar Florica Peștenariu membru activ. Probabil că au fost parte din organizație și Păuna Indreica, Aurelia Mladin, Lucașa Sezonov, Ioan Cocuț, Toma Slev, Esfira Slev (n. Sezonov), Moraru Gavril și Ioan Dan ca membri onorifici, iar D. N. Comloșan din Sâmbăteni a fost membru ordinar până în momentul decesului său prematur.

Concluzii

Cercul Studenților Baptiști cum se numea inițial *Asociația Studenților Baptiști din România* a luat ființă în 1927 și a supraviețuit timp de 18 ani, până în 1945. Această organizație a fost condusă de președinții Florea Drăgan

(1927), Gheorghe Cioșescu (1929-1930) Ioan Burza (1935-1936) și Nicolae Precupaș (1945). O parte dintre aceștia au luptat pentru libertatea religioasă și de conștiință în mod direct sau indirect. Un exemplu este Florea Drăgan, Teodor Dârlea și Dumitru Sida care erau angajați în cadrul primăriei sau în poziții cheie care le-au facilitat mijlocirea pentru obținerea clădirii Palatului Cultural în scopul organizării Congresului U.B.B.R. din 1945. Acesta a fost primul congres după ce cultul a fost desființat în perioada lui Antonescu. Congresul a fost considerat în istoriografie unul din cele mai democratice congrese din perioada dinainte de 1989. Literatura baptistă s-a îmbogățit, studenți nevoiași au putut împrumuta bani fără termen limită de restituire din fondul studenților al Băncii Victoria în data de 24 II 1928 (vezi cazul 48.000 lei pentru Olga Dimitrova, 6000 lei pentru Vasile Gașpar, 5000 lei pentru Marin Dumitrașcu, 1000 lei pentru Ioan Margini, 2000 lei pentru Gavrilă Moraru, 1250 lei pentru Ioan Doroban, 5000 lei pentru Nicolae Dragomir și 24.000 lei pentru Marcu Tarlev).²² Unul din scopurile asumate de ASBR a fost și acela de a veni în sprijinul studenților necăjiți. Acest borderou chiar dacă poate nu reflectă implicarea directă a asociației cu siguranță arată o metodă de ajutorare și o preocupare constantă a bapțiștilor pentru educația tineretului lor. Olga Dimitrova (căs. Staneschi) a devenit medic, iar Gavrilă Morar devine laborant în cadrul Institutului de Igienă, de pe lângă Facultatea de Medicină din Cluj. Evenimentele organizate la nivel național erau o sursă de inspirație pentru întâlnirile de tineret sau chiar cercuri de cultură zonale astfel că se înviora și se inspira tineretul baptist la o educație cât mai de calitate și de a echipa tinerii pentru a-și cunoaște drepturile și a lupta pentru libertatea religioasă și de conștiință.

Bibliografie:

Arhiva Arhiepiscopiei Ortodoxe din Arad:

- ✦ Fond Ioan Ungureanu, Dosar 8, nr. imagine 120842
- ✦ Fond Ioan Ungureanu, Dosar 8, *Statutul ASBR* votat în 15 august 1931 la Șega Arad

²² Arhiva Arhiepiscopiei Ortodoxe din Arad, Fond Ioan Ungureanu, Dosar 10, *Borderou pentru sumele împrumutate din fondul VICTORIA contra polițe din blank aci anexate fără termen, următorilor studenți.*

- ✦ Fond Ioan Ungureanu, Dosar 10, *Borderou pentru sumele împrumutate din fondul VICTORIA contra polițe din blank aci anexate fără termen, următorilor studenți.*

Arhiva Centrului de Istorie, Genealogie și Statistică Baptistă:

- ✦ Fond Comunitatea Baptistă din Arad
- ✦ Revista *Farul Mântuirii*, An VIII, nr. 19, 20 octombrie 1927, pp. 7-8.
- ✦ Revista *Farul Creștin*, An III, nr. 18, 15 septembrie 1935, p. 7.
- ✦ Revista *Farul Creștin*, An III, nr. 20, 15 octombrie 1935, pp. 3-4.
- ✦ Ioan Burza, *Congresul Asociației Studenților Bapțiști*, în Revista *Farul Creștin*, An IV, nr. 19, 1 oct. 1936, p. 8.
- ✦ Fond Daniel Stoica, *Revista Glasul Tineretului Baptist*.
- ✦ Revista *Glasul Tineretului Baptist*, An V, nr. 8, august 1929, pp. 5-7.
- ✦ Dumitru N. Sida, *Organizațiunea A.S.B. Și rolul ei de colaborare la înfăptuirea U.T.B.R.*, în Revista *Glasul Tineretului Baptist*, An VI, nr. 1-2, februarie 1930.
- ✦ Gheorghe Ciosescu, *Congresul Asociației Bapțiștilor trimit la Oradea în 15-18 aug. a.c.* în Revista *Glasul Tineretului Baptist*, An VI, nr. 9, septembrie 1930, pp. 4-8.
- ✦ Ban, Livius, *De la ruină la glorie*, Arad, Carmel Print, 2004.
- ✦ Comșa, Grigorie, *Cheia sectelor religioase din România, Biserica și Școala*, An LIV, nr. 37, 14 septembrie 1930, Arad, pp. 1-2.
- ✦ Popovici, Alexa, *Istoria bapțiștilor din România 1856-1989*, Oradea, Făclia, 2007.